

активістів, які пройшли навчання та отримали базові знання з профспілкової роботи та захисту трудових прав.

У зв'язку з карантинними обмеженнями, неможливістю проведення навчальних заходів у реальному режимі, значно зменшено фінансування навчальних заходів. Більшість навчання було проведено в онлайн режимі.

За інформацією членських організацій ФПУ, на профспілкове навчання в середньому відраховується 2,4% з бюджету організації. Частина всеукраїнських профспілок та територіальних профоб'єднань відраховують менше 1% коштів бюджету. За підсумками 2020/2021 навчального року сукупні витрати з бюджету ФПУ на організацію, координацію та проведення навчальних закладів склали близько 5%.

Зменшення фінансування навчальних заходів негативно впливає на якість та підготовку профспілкових кадрів та роботу профспілкових організацій.

Разом з тим, всеукраїнські профспілки та територіальні профоб'єднання використовували різноманітні форми проведення навчальних заходів, зокрема семінари, тренінги було організовано профспілками працівників агропромислового комплексу, вугільної промисловості, державних установ, ЖКГ, енергетики, металургів, освіти і науки та соціальної сфери. Серед територіальних профоб'єднань особливу увагу профспілковому навчанню приділяли об'єднання Дніпропетровської, Київської, Кіровоградської, Миколаївської, Харківської, Тернопольської, Хмельницької та Чернігівської областей.

Основними тематичними напрямками навчання, окрім вже традиційних питань захисту трудових прав, ведення переговорів та соціального діалогу, були питання безпеки на робочих місцях, недопущення гендерного насильства та дискримінації на робочому місці, діяльності профспілок у сучасних умовах, в тому числі в умовах адміністративно-територіальної реформи. А також вагомим місцем займало питання інформаційної роботи у профспілках та пошуку нових чинників мотивації профспілкового членства.

В умовах карантинних обмежень важливим напрямом в роботі системи профспілкового навчання стала підготовка та випуск методичних матеріалів з профспілкової тематики. Це дало можливість в дистанційному режимі надавати методичну підтримку профактивістам з основних питань профспілкової діяльності.

Протягом 2020–2021 років ФПУ проводила навчальні заходи для членських організацій у рамках реалізації глобальних міжнародних проєктів. Зокрема, навчання та дискусійні платформи з питань оплати праці відбувалися в рамках проєкту МОП «Оплата праці в Україні: технічна допомога задля подолання заборгованості із заробітної плати, встановлення мінімальної заробітної плати та рівного винагородження». У рамках проєкту Union to Union Міжнародної конфедерації профспілок проведено навчання з питань органайзингу, охорони праці та організаційної роботи. За підтримки спільного проєкту МОП та Уряду Данії «Інклюзивний ринок праці для створення робочих місць в Україні» проведено низку тренінгових модулів з питань:

- організації правового захисту членів профспілок;

- інформаційної роботи у профспілках;
- реалізації молодіжної політики та залучення молоді до профспілок.

З метою обміну досвідом захисту прав членів профспілок в умовах пандемії з профспілками європейських країн представники ФПУ в режимі онлайн взяли участь у таких заходах:

- літній школі ПЄРР,
- зустрічі мережі інформаційних працівників ПЄРР,
- зустрічі мережі профспілкових економістів ПЄРР,
- зустрічі мережі з охорони праці ПЄРР,
- зустрічі мережі юристів ПЄРР.

У червні 2021 року у м. Києві було проведено спільну українсько-грузинську триденну конференцію «Трудові права та шлях європейського розвитку», під час якої десятки представників членських організацій ФПУ з перших рук отримали інформацію про грузинський досвід боротьби профспілок та працівників за свої права і протистояння наступу влади, дерегуляцію трудових відносин та її наслідки для працівників та профспілок у Грузії, зв'язки з громадськістю у період антипрофспілкових реформ.

На базі Академії праці праці, соціальних відносин і туризму відбулись дві конференції:

- «Муніципальна реформа в контексті євроінтеграції України: позиція влади, науковців, профспілок і громадськості»;
- «Історія, сучасний стан та перспективи профспілкового руху у світі».

Крім того, до навчальних програм усіх спеціальностей АПСВТ включено дисципліну «Профспілки в умовах соціальних трансформацій», що має сформувати у студентів знання про сутність, цілі та завдання діяльності профспілок.

Також Академією розроблено навчальну програму «Профспілковий правник», що дає можливість отримати навички практичного застосування знань трудового законодавства під час індивідуального чи колективного представництва інтересів найманих працівників.

Наступний навчальний рік має стати відправною точкою на шляху модернізації та вдосконалення системи профспілкового навчання, реалізації Стратегії діяльності ФПУ на 2021–2026 роки «Час дій та якісних змін».

Враховуючи вищезазначене, Президія Федерації профспілок України

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Узяти до відома Інформацію про підсумки навчання профспілкових працівників і активістів у 2020/2021 навчальному році (додаток 1).

2. Схвалити Рекомендації Науково-методичної ради ФПУ (додаток 2) та запропонувати членським організаціям, навчальним закладам профспілок використовувати їх у практичній діяльності під час організації навчання профспілкових працівників.

3. Затвердити Типову навчальну програму для організації навчання профспілкових працівників, активістів, членів профспілок (додаток 3).

4. Затвердити склад мобільної лекторської групи апарату ФПУ для організації навчання профспілкових працівників і активістів (додаток 4).

5. Визнати, що одним з головних завдань ФПУ, всеукраїнських профспілок і територіальних профоб'єднань у 2021/2022 є підвищення рівня підготовки профспілкових працівників та активістів з метою активного захисту конституційних прав громадян в умовах лібералізації трудового законодавства та наступу на права профспілок.

6. Федерації профспілок України розпочати роботу із створення онлайн платформи навчання профактиву, електронної профспілкової бібліотеки та навчального фонду, академії профспілкового лідерства.

7. Керівникам всеукраїнських профспілок та територіальних профоб'єднань:

7.1. Передбачити при формуванні видаткової частини бюджетів всеукраїнських профспілок, їх структурних ланок та територіальних профоб'єднань видатки на організацію та проведення навчання профспілкових працівників та активістів, підготовку методичних та довідкових матеріалів не менше 5 % від бюджету профспілкової організації.

7.2. Впроваджувати дистанційні форми навчання профспілкового активу з метою охоплення профспілковим навчанням якомога ширшого кола спілчан.

7.3. Проводити обов'язкове навчання для новообраних голів профспілкових організацій протягом 3 місяців після їх обрання.

7.4. Поширювати практику виїзних семінарів та проведення навчання безпосередньо на підприємствах, в організаціях та установах.

8. Навчально-методичним центрам профспілок, Академії праці, соціальних відносин і туризму:

8.1. Активізувати роботу щодо впровадження новітніх ефективних форм і методів організації профспілкового навчання з використанням сучасних інформаційних технологій.

8.2. Проводити інформаційні кампанії серед профспілкових організацій усіх рівнів щодо переваг організації профспілкового навчання на базі НМЦ та АПСВТ.

8.3. У зв'язку із започаткуванням проєкту «Академія профспілкового лідерства» оновити навчальні програми з основних напрямів профспілкової роботи з метою їх розміщення на онлайн платформі.

8.4. Розробити програми підготовки та формування нового покоління профспілкових лідерів.

8.5. Створити базу тренерів для проведення профспілкового навчання.

9. Департаменту профспілкового руху та зв'язків з громадськими організаціями апарату ФПУ:

9.1. Розробити Положення про онлайн платформу профспілкового навчання «Академія профспілкового лідерства».

9.2. За підтримки Міжнародної організації праці координувати роботу щодо створення Національної онлайн платформи профспілкової освіти FPSU EDUCATION PLATFORM.

9.3. Спільно з Академією праці, соціальних відносин та туризму, навчально-методичними центрами профспілок розробити навчальні програми для «Академії профспілкового лідерства».

9.4. Здійснювати координацію дій членських організацій і організацію навчання профспілкових працівників та активу.

9.5. Зважаючи на обставини непереборної сили, зумовлені пандемією коронавірусної інфекції, призупинити у 2021 році проведення огляду-конкурсу на кращу організацію профспілкового навчання.

10. Вивести зі складу Науково-методичної ради ФПУ Головка Ярослава Дмитровича, проректора зі стратегічного розвитку та зовнішніх зв'язків, кандидата фізико-математичних наук Академії праці, соціальних відносин і туризму, у зв'язку зі звільненням.

Ввести до складу Науково-методичної ради ФПУ:

– Добровольську Ганну Олександрівну, першу проректорку Академії праці, соціальних відносин та туризму;

– Горюн Тетяну Михайлівну, завідувачку відділу технічної інспекції праці департаменту охорони праці апарату ФПУ.

11. Прес-центру ФПУ розмістити на Офіційному сайті ФПУ інформацію щодо підсумків профспілкового навчання, а також навчальні програми, склад лекторської групи, рекомендації Науково-методичної ради.

12. Контроль за виконанням постанови покласти на заступника Голови ФПУ Драп'ятого Є.М.

Голова ФПУ

Григорій ОСОВИЙ

Інформація про підсумки навчання профспілкових працівників і активістів у 2020/2021 навчальному році

Головним фактором, який визначає результативність і ефективність діяльності профспілок, – є професіоналізм і компетентність профспілкових працівників та активістів, без яких неможливо кваліфіковано відстоювати права та інтереси членів профспілок.

Удосконалення системи профспілкової освіти визначено пріоритетним напрямком діяльності Федерації профспілок України відповідно до Стратегії діяльності ФПУ на 2021-2026 роки «Час дій та якісних змін», затвердженої VIII З'їздом ФПУ.

Навчання профспілкового активу спрямоване на формування кола спілчан, здатних до постійного оновлення знань, професійної мобільності та швидкої адаптації до змін і розвитку в суспільстві.

Тому в 2020/2021 навчальному році, в умовах пандемії коронавірусу і пов'язаних з цим карантинних обмежень, навчання профспілкових працівників і профактивістів проводилось в основному в режимі відеоконференції.

Враховуючи особливості дистанційної роботи, спеціалістами Федерації профспілок України проводились роз'яснення щодо організації роботи в таких умовах, надавали консультації членським організаціям по користуванню засобів комунікації: Viber, Skype, Zoom. Проводились наради, засідання виборних органів, семінари, тренінги у режимі відеоконференції.

В умовах реформування місцевого самоврядування та створення об'єднаних територіальних громад Федерація профспілок України, всеукраїнські профспілки та територіальні профоб'єднання проводять навчальні семінари спільно із соціальними партнерами та керівниками об'єднаних територіальних громад.

Також продовжувалась робота Федерації профспілок України та її членських організацій з підготовки та випуску методичних матеріалів, інформаційних буклетів, рекомендацій, як в паперовому, так і в електронному вигляді.

Протягом 2020/2021 року Федерацією профспілок України було проведено профспілковий дискурс «30 років Незалежності України. Будуємо соціальну і правову державу разом».

Федерація профспілок, її членські організації беруть участь у міжнародних освітніх проектах. Так, у рамках співпраці ФПУ та МОП було реалізовано проєкт «Інклюзивний ринок праці». Використовуючи посібники МОП з правової та інформаційно-комунікаційної діяльності, а також методологію МКП роботи з молоддю, протягом 2020-2021 р. було проведено: 2 тренінги з правової роботи в профспілках; 3 тренінги з інформаційно-комунікаційної діяльності; 3 тренінги з

роботи з молоддю; знято відеокурс «Медіація як альтернативний метод вирішення спорів». Усього в рамках проєкту пройшло навчання майже 200 профспілкових активістів. Це представники членських організацій ФПУ, відповідальні відповідно за інформаційно-комунікаційну діяльність та роботу з молоддю, та представники первинних профспілкових організацій, що безпосередньо надають первинну правову допомогу членам профспілок на місцях.

Навчання та дискусійні платформи з питань оплати праці відбувалися в рамках проєкту МОП «Оплата праці в Україні: технічна допомога задля подолання заборгованості із заробітної плати, встановлення мінімальної заробітної плати та рівного винагородження».

У рамках проєкту Union to Union Міжнародної конфедерації профспілок проведено навчання з питань органайзингу, охорони праці та організаційної роботи.

На виконання постанови Президії ФПУ від 24.09.2020 № П-25-9 «Про підсумки навчання профспілкових працівників і активістів у 2019/2020 навчальному році та завдання на 2020/2021 навчальний рік» і рекомендацій Науково-методичної ради ФПУ від 18.09.2019 членські організації ФПУ систематично проводили навчання профспілкових працівників, активістів, членів профспілок. Загалом профспілковими організаціями усіх рівнів було організовано та проведено **6,5 тис. навчальних заходів**, участь в яких взяли понад **164,5 тис. членів профспілок**.

Інформацію про підсумки навчання **надано 46 членськими організаціями ФПУ** (25 всеукраїнськими профспілками та 20 територіальним профоб'єднанням). 20 всеукраїнських профспілок та 4 територіальні профоб'єднання не надали матеріалів щодо проведення навчання профспілкового активу. Це всеукраїнські профспілки авіапрацівників, адвокатів, працівників автотранспорту, банківських установ, газових господарств, інноваційних підприємств, космонавтів, культури, МЖК, морського транспорту, оборонної промисловості, охорони здоров'я, Пенсійного фонду, радіоелектроніки, рибного господарства, річкового транспорту, суднобудування, транспорту, таксистів та УФПО. Також не надали відповідні звіти профоб'єднання Донецької, Запорізької, Черкаської та Чернівецької областей.

Пріоритетними залишаються питання оплати та охорони праці, пенсійного забезпечення, мотивації профспілкового членства, колективно-договірного регулювання трудових відносин, особливостей діяльності профспілкових організацій в умовах децентралізації влади та об'єднання територіальних громад, бухгалтерського обліку неприбуткових організацій, інформаційної роботи тощо.

Системно проводили навчання профспілкових працівників, активістів, спілчан **всеукраїнські профспілки**.

Зокрема **Профспілка працівників авіабудування та машинобудування України** регулярно проводить стажування новообраних голів первинних організацій Профспілки, де вони ознайомлюються з діяльністю Профспілки,

отримують необхідну детальну інформацію щодо поточної роботи, а також роз'яснення щодо діючих положень, інструкцій, Статуту, Галузевої угоди та інших нормативних документів Профспілки.

Профспілка працівників агропромислового комплексу України в 2020-2021 навчальному році провела 516 семінарів і тренінгів та 39 круглих столів. Для участі у заходах залучались спеціалісти райдержадміністрацій, фахівці облпрофрад, керівники обласних фондів, управлінь, інших структур.

Також було проведено 13 шкіл профспілкового активу.

Профспілка працівників АПК продовжувала здійснювати освітні проекти із залученням грантових коштів Міжнародної організації праці, фонду Фрідріха Еберта, ГО «Трудові ініціативи», IFC, Міжнародної профспілки харчовиків IUF.

Профспілкою працівників будівництва і промисловості будівельних матеріалів України у 2020-2021 навчальному році було проведено міжнародну конференцію «Трудові права та умови праці українських мігрантів у країнах ЄС. Вплив пандемії Covid-19 на трудову міграцію» та круглий стіл з безпеки та гігієни праці.

Також Профспілкою було підготовлено наступні методичні матеріали: «Трудові права, умови праці українських трудових мігрантів в країнах ЄС та вплив пандемії Covid-19 на трудову міграцію»; «Чому гинуть будівельники», «Здійснення громадського контролю профспілки за виконанням роботодавцем заходів з охорони праці», «Українські будівельники за кордоном».

Всеукраїнською профспілкою виробничників, підприємців та трудових мігрантів протягом 2020/2021 навчального року було підготовлено інформаційні, довідкові та методичні матеріали, зокрема: «Покрокова Інструкція по створенню первинної профорганізації», «Ведення діловодства та документообіг первинної профорганізації», «Порядок надання цільової допомоги членам профспілки на лікування та оздоровлення», «Звітність первинної профорганізації».

Із врахуванням громадсько-політичної, соціально-економічної та виробничої ситуації в суспільстві та зокрема у вугільній галузі країни, **Профспілкою працівників вугільної промисловості України** склалися програми профспілкового навчання, провідне місце в яких займали питання подальшого розвитку соціального діалогу та посилення взаємодії з Урядом України, відповідними міністерствами та відомствами, власниками і роботодавцями та громадськими об'єднаннями, а також з поновлення переговорів щодо удосконалення положень Галузевої угоди і колективних договорів, з підвищення соціального захисту працівників вугільної галузі та членів їх сімей, здійснення своєчасної та в повному обсязі виплати заробітної плати шахтарям і погашення існуючої заборгованості з неї, а також щодо забезпечення належних умов охорони праці та техніки безпеки на вугільному виробництві.

Загалом Профспілкою працівників вугільної промисловості України в 2019/2020 році було проведено 122 навчальні заходи (семінари, тренінги та інших форм навчання, в тому числі у режимі відеоконференції). Загальна чисельність слухачів складала 2312 осіб. Окрім того, Профспілкою проведено 10

круглів столів, у яких взяли участь 248 осіб та 4 школи профактиву (112 учасників).

Профспілкою працівників геології, геодезії та картографії України у червні 2021 року на базі Навчально-методичного центру Федерації профспілкових організацій Чернігівської області було проведено навчання працівників і активу з правових питань, організаційної роботи, з питань соціального діалогу та колективно-договірного регулювання, бухгалтерської та фінансової звітності з залученням відповідних фахівців.

Працівниками апарату ЦК профспілки осучаснені Методичні матеріали та практичні рекомендації з питань:

1. Підготовки проектів та укладання колективних договорів, ведення соціального діалогу з роботодавцями.

2. Підготовки і проведення звітів та виборів профспілкових органів в період звітно-виборної кампанії.

Профспілка працівників державних установ України в рамках розвитку власної системи профспілкового навчання проводить роботу з розбудови Центру профспілкових знань Basis, який став майданчиком для впровадження нових ідей у профспілковому навчанні, обміну досвідом та комунікацією між колегами. У 2020 році, у зв'язку з пандемією COVID-19, виникла невідкладна необхідність запровадження нових технологій у навчальний процес, осучаснення навчання. Саме тому, Профспілкою взято курс на створення на базі Центру новітньої форми навчання, де впроваджуватимуться цифрові навчальні технології – Диджитал-центру та взято курс на створення сучасної освітньої платформи профспілкових знань, розробки відеоконтенту для онлайн навчання.

Враховуючи ситуацію з пандемією та невизначені строки завершення карантинних обмежень розпочато впровадження елементів дистанційного навчання за допомогою онлайн сервісів, організація та проведення онлайн нарад, конференцій, засідань Профспілки, а також створення вебінарів до програми базового курсу навчання профактиву.

Завдяки співпраці з Навчально-методичним центром Федерації профспілкових організацій Чернігівської області, записано 7 відео-лекцій відповідно до модулів базового курсу навчання профактиву.

Також у межах спільного проекту між Профспілкою працівників державних установ України з Профспілкою працівників державних службовців Швеції Fackförbundet ST «Розвиток державного сектору в Україні» було проведено онлайн-вебінар «Організація та проведення дистанційного навчання профспілкового активу».

У рамках роботи Лабораторії соціального діалогу Профспілки проведено онлайн-семінар «Розвиток соціального діалогу в сфері діяльності Профспілки працівників державних установ України» в форматі ZOOM-конференції за участі Ольги Петроє, керівника Лабораторії соціального діалогу, директорки Інституту експертно-аналітичних та наукових досліджень, доктора наук з державного управління, доцента.

Окремий напрямок навчальної роботи Профспілки – це навчальні семінари, які проводяться Молодіжною радою. Завдяки співпраці з Центром Солідарності Американської федерації праці за проектом «Профспілкові цінності в дії: рівність, солідарність, справедливість» та ГО «Трудові ініціативи», молодь Профспілки мала можливість долучалась до навчальних вебінарів протягом 2020 року.

На виконання рішень VII З'їзду Укрелектропрофспілки, зокрема Пріоритетних напрямків діяльності Профспілки працівників енергетики та електротехнічної промисловості України на 2020-2025 роки, Центральним комітетом **Профспілки працівників енергетики та електротехнічної промисловості України** протягом звітного навчального року було організовано та проведено навчальний захід для головних бухгалтерів та скарбників профспілкових організацій Укрелектропрофспілки на тему «Підготовка і подання річної звітності за 2020 рік»; семінар для первинної профспілкової організації ДТЕК Ладжинська ТЕС; Міжнародний навчальний проект за підтримки Європейської Федерації профспілок працівників громадського обслуговування (EPSU), онлайн-курс програми зі створення активістських мереж – «Організуймося в потужну силу» (Organizing for Power); навчальний семінар для профспілкових комітетів ДТЕК Добровіська ТЕС, ПАТ «Одескабель» та ДТЕК Галремеренерго, на тему «Технології та методи попередження стресу та управління конфліктами у профспілковій та виробничій діяльності».

Фінансування профспілкового навчання в різних обласних організаціях Укрелектропрофспілки складає від 0,7 до 2,0 % у зведених бюджетах територіальних організацій.

За період 2020-2021 рр. **Профспілкою працівників житлово-комунального господарства, місцевої промисловості, побутового обслуговування населення України** проведено 198 навчальних семінарів та тренінгів, на яких було залучено 2962 профспілкових працівника та активіста. Різноманітними формами навчання було охоплено практично всі категорії профспілкового активу: голови первинних профспілкових організацій, їх заступники, члени профспілки, фахівці з економічних, юридичних питань, а також питань охорони праці, соціального страхування, бухгалтери профкомів, члени молодіжних рад.

Значна увага у Профспілці приділялась інформаційній роботі, вважаючи її одним із важливих і дієвих інструментів навчання. З метою залучення більш широкої аудиторії, мобільності, оперативності надання, поширення та отримання інформації, було докорінно змінено і модернізовано веб-сайт Профспілки, запроваджено електронну галузеву скриньку на порталі UKR.NET, де постійно розміщуються різноманітні інформаційно-методичні матеріали у електронному вигляді, а також випускається та розповсюджується газета «Вісті Профспілки життєзабезпечення». Крім того, Профспілка продовжує випускати «Інформаційний бюлетень».

Профспілка працівників зв'язку України у 2020/2021 навчальному році провела 34 семінари, тренінги, під час яких розглядалися питання у сфері захисту, відстоювання трудових прав членів профспілки, організаційної та

інформаційної роботи, охорони праці, соціально-економічного захисту, соціального діалогу та колективно-договірного регулювання, ведення бухгалтерського та податкового обліку в первинних профспілкових організаціях тощо.

Профспілкою трудящих металургійної і гірничодобувної промисловості України та її організаційними ланками в 2020-2021 навчальному році було охоплено навчанням більше 2 700 осіб профспілкового активу.

У системі профспілкового навчання ЦК Профспілки трудящих металургійної і гірничодобувної промисловості України працювало 10 шкіл профспілкового навчання різної спрямованості: «Школа економічних знань»; «Школа профспілкових переговорників (підготовка й ведення колективних переговорів)»; «Основи профспілкового менеджменту»; «Трудова школа»; «Школа профспілкових лекторів і організаторів навчання»; «Школа молодого профспілкового лідера»; «Школа проведення колективних дій (акцій протесту) профспілки»; «Інформаційна робота в первинній організації ПМГУ»; Навчання з питань охорони праці; «Молодь для молоді».

На навчальних заняттях, організованих Профспілкою, поряд із традиційними, застосовувалися активні й інтерактивні методи і форми навчання. Методична рада ЦК ПМГУ підтримала пропозицію щодо запровадження в Профспілці електронної (дистанційної) форми навчання на основі використання спеціальних навчальних програмних комплексів. Її планується застосовувати в ПМГУ як доповнення до традиційного навчання.

Профспілкою працівників освіти і науки України за звітний період було залучено до навчання 212 викладачів. Із них 190 осіб – власний викладацький склад, 22 особи – підготовлено за останній рік. Протягом 2020/2021 навчального року проведено 2401 навчальні семінари, тренінги, в яких взяли участь 69264 профспілкових працівники та активісти.

На навчальних семінарах, тренінгах для профспілкових працівників та профактиву всіх рівнів розглядалися актуальні питання оплати праці, мотивації профспілкового членства, колективно-договірного регулювання трудових відносин, особливостей діяльності організаційних ланок Профспілки в умовах децентралізації влади та об'єднання територіальних громад, інформаційної роботи, розвитку культурно-масової і фізкультурно-оздоровчої роботи тощо.

Проведено 36 шкіл профспілкового активу, у яких взяли участь 1 190 особи. За звітний період в організаційних ланках Профспілки проведено 50 круглих столів у яких взяли участь 1290 профспілкових працівників та активістів. До виступів залучались досвідчені науковці, представники органів державної влади та місцевого самоуправління, обласних навчально-методичних центрів профспілок, фінансових, податкових, юридичних організацій тощо.

Для учасників семінарів, тренінгів, круглих столів розроблялися пам'ятки, інформаційно-аналітичні матеріали, інформаційні збірники, методичні рекомендації з різних напрямів профспілкової роботи. Зазначені матеріали готували Центральний комітет і виборні органи всіх територіальних

організацій Профспілки. Протягом 2020/2021 навчального року підготовлено 872 інформаційних, довідкових матеріалів та 300 методичних матеріалів.

Профспілкою працівників соціальної сфери України було роздано та надіслано членським організаціям 219 інформаційних і довідкових та 17 методичних матеріалів з основних профспілкових питань.

У **Профспілці працівників споживчої кооперації України** протягом навчального року було охоплено навчанням 1177 профспілкових працівників та активістів серед яких проведено 35 семінарів і тренінгів.

Також протягом навчального року було підготовлено методичні матеріали **Всеукраїнською профспілкою працівників і підприємців торгівлі, громадського харчування та послуг** на тему: «Практичний посібник по звітам і виборам в профспілці»; «Рекомендації по реєстрації профспілкових організацій»; «Рекомендації по укладенню та реєстрації колективних договорів»; «Рекомендації по легалізації малочисельних організацій».

Профспілкою працівників хімічних та нафтохімічних галузей промисловості України та її структурними ланками за 2020/2021 рік підготовлено інформаційні, довідкові та методичні матеріали щодо правових засад розробки, укладання та виконання колективних договорів; здійснення громадського контролю у сфері охорони праці під час пандемії; мотивації профспілкового членства; організації та проведення звітно-виборних конференцій тощо.

Питанням всебічного розвитку і вдосконалення системи профспілкового навчання, збагачення його новими та прогресивними методиками велику увагу приділяють **територіальні профоб'єднання**. За даними профоб'єднань різними видами навчання було охоплено майже 50 тис. спілчан, при цьому використовувались інноваційні форми і методи профспілкового навчання.

Так, **Федерацією профспілок Вінницької області** протягом 2020/2021 навчального року проводились виїзні семінари в рамках Днів ФПО в районах та підприємствах області, круглі столи, школа молодого профактивіста, щотижневі інформаційні семінари голови ФПО з керівниками членських організацій, зустрічі працівників апарату ФПО і фахівців членських організацій з питань організаційної роботи, правового, соціально-економічного захисту, гуманітарних бухгалтерських питань і питань охорони праці. У цілому, всіма формами навчання було охоплено понад 2 тис. профспілкових працівників і активістів.

Дніпропетровським обласним об'єднанням профспілок у звітному періоді було проведено 314 семінарів, тренінгів, якими було охоплено більше 9 тис. профспілкових працівників та активістів. Також було проведено 15 круглих столів щодо питань практики розслідування нещасних випадків на виробництві; статистичної звітності; розгляду аналітичних даних про стан виробничого травматизму на підприємствах області. Окрім того, було підготовлено 3 методичних матеріалів та 11 інформаційних та довідкових матеріалів.

Протягом навчального року **Федерацією профспілок Житомирської області та Учбово-методичним центром профспілок** проводились дистанційні навчання для профспілкового активу області з питань трудового законодавства,

пенсійного забезпечення, безробіття, питань охорони праці, колективно-договірного регулювання тощо. Усього Учбово-методичний центр охопив профспілковим навчанням більше 1 тис. осіб.

Закарпатська обласна рада профспілок протягом навчального року проводилися навчальні семінари, круглі столи тощо. Зокрема, проведено 2 круглі столи на тему: «Пенсійна реформа: реалії і перспективи» (спільно з головним управлінням Пенсійного фонду в Закарпатській області), «Охорона праці: соціальний захист працюючих» (спільно з головним управлінням Держпраці в Закарпатській області).

Протягом 2020-2021 навчального року фахівцями облпрофради підготовлено 3 методичних матеріали для профспілкового активу, а саме: «Державні соціальні гарантії у 2021 році», «Стан колективно-договірного регулювання трудових відносин у 2020 році» накладом по 200 примірників кожний, «Закарпатська обласна рада профспілок: реалії і перспективи (2016-2020 роки)» накладом 100 примірників.

Київська міська рада профспілок також активно випускала методичні, а також інформаційні та довідкові інформації, зокрема: «Особливості легалізації новоствореної організації»; «Фінансова робота в профспілках», «Про практичне застосування змін трудового законодавства у зв'язку з поширенням COVID-19» тощо.

Київська обласна рада профспілок приділяла значну увагу питанням ефективного застосування соціального діалогу з метою захисту трудових, соціально-економічних прав та інтересів членів профспілок Київщини. Окрім того, проводились круглі столи для профспілкового активу:

- Про дії соціальних партнерів щодо збереження робочих місць і трудових гарантій працівників в умовах кризи ринку праці, спричиненою світовою пандемією;

- Про структуру профспілкових органів в умовах децентралізації влади і створення ОТГ.

Федерація професійних спілок Кіровоградської області провела тематичний семінар-навчання для профактиву області «Про роботу членських організацій в умовах адміністративно-територіальної реформи» проведено за участі представників обласної державної адміністрації, Асоціації міст України та ГО «Незалежний центр правових досліджень та ініціатив».

У 2020/2021 навчальному році **Миколаївською обласною радою профспілок** проведено 211 навчальних семінарів, на яких навчалось 3,5 тис. осіб.

У звітному періоді фахівцями Миколаївської обласної ради профспілок підготовлено та поширено серед профактиву області наступні методичні матеріали:

- «Розрахунок при звільненні: що необхідно знати»;
- «Колективний договір: відповіді на запитання і актуальні завдання»;
- «Повідомна реєстрація колективних договорів у запитаннях і відповідях»;

- «Дії профкому для запобігання масових вивільнень та мінімізації негативних наслідків при скороченні працівників».

Федерацією профспілок Одеської області проводилися Дні ФПО в районах області з питань профспілкової роботи в умовах децентралізації влади, а також знайомства профспілкового активу районів про діяльність облпрофоб'єднання.

Особливу увагу Федерація профспілок Одеської області приділяє інформаційному забезпеченню навчального процесу через засоби масової інформації, виступи на обласному телебаченні, сторінці у соціальній мережі Facebook, сайт. Для оперативного інформування членських організацій з різних питань в електронному вигляді випускається інформаційний бюлетень.

Федерацією профспілок Рівненської області проведено в 2020/2021 навчальному році 9 навчальних семінарів і тренінгів, якими охоплено близько 800 профспілкових працівників та активістів.

При створенні нової об'єднаної громади, працівники Федерації профспілок Рівненської області, голови обласних галузевих профоб'єднань проводять виїзні зустрічі-навчання з головами первинних профспілкових організацій та профактивом даної громади.

Для ефективного ведення соціального діалогу в ОТГ, Федерація профспілок Рівненської області, виконуючи рішення Територіальної обласної тристоронньої, проводила роз'яснювальну роботу щодо укладання територіальних тристоронніх угод про співпрацю між об'єднаною територіальною громадою, міжгалузевим об'єднанням роботодавців та координаційною радою профспілок в даній громаді. Так, в процесі створення нових територіальних громад, ФПО протягом 2021 р. проводились навчання з головами ППО Сарненської, Рівненської, Здолбунівської, Костопільської міських ТГ, заключено угоди про співпрацю. На дані заходи запрошувались керівники ТГ.

Сумською обласною радою профспілок проводились семінари для бухгалтерів профспілкових організацій з питань заповнення різних форм звітності.

Також проводились «круглі столи» з питань структурної побудови профспілкових організацій в умовах адміністративно-територіальної реформи.

Облпрофрадою було підготовлено методичні матеріали, які висвітлювали питання укладення колективних договорів та угод, супроводу бюджетного процесу, вивчення формули розрахунку освітнього процесу, побудови та підтримки функціонування системи управління охороною праці в бюджетних закладах, надання першої домедичної допомоги під час нещасних випадків на виробництві та в побуті.

Тернопільська обласна рада профспілок на допомогу профспілковому активу розробила методичний посібник «Важливі цифри-2021».

За минулий навчальний рік Тернопільською облпрофрадою проведено 3 семінар-навчання. Із них: 1 для бухгалтерів галузевих організацій профспілок та скарбників первинних профспілкових організацій, 2 - для голів обласних та первинних профспілкових організацій з питання запровадження обліку трудової

діяльності працівника в електронній формі та з питань охорони праці. Всього у них взяли участь 127 чоловік.

Відповідно до укладених угод про співпрацю, до навчання профспілкових кадрів та активу залучалися спеціалісти і фахівці Головного управління Пенсійного фонду України в Тернопільській області, підрозділів державної фіскальної служби в області, Управління Держпраці у Тернопільській області.

Фахівці **Об'єднання профспілок Харківської області** та членських організацій широко використовують у навчанні профактиву розроблені методичні матеріали з питань соціально-економічного захисту, правової, організаційної роботи, охорони праці тощо).

З метою підвищення підготовки профспілкових працівників з питань охорони праці облпрофрада продовжує роботу щодо постійно діючого семінару із залученням спеціалістів Регіонального учбово-методичного центру охорони праці.

Здійснюючи правороз'яснювальну роботу з питань трудового законодавства, охорони праці та пенсійного забезпечення Об'єднанням профспілок Харківської області було підготовлено 7 методичних та інформаційних матеріалів на допомогу профспілковим активістам.

Федерацією профспілок Хмельницької області, її членськими організаціями, **ПНКЦ «Побужжя»** у 2020/2021 навчальному році проведено 84 навчальні заходи, з них переважна більшість у режимі відеоконференції, в яких взяли участь близько 2,3 тисячі профспілкових працівників та активістів.

Хід навчального процесу висвітлювався на сайті Федерації профспілок області, у віснику профспілок Хмельниччини «Позиція».

Основними темами профспілкового навчання були: захист трудових і профспілкових прав, звіти і вибори у профспілках, створення безпечних умов праці та посилення охорони здоров'я на робочих місцях, колективно-договірний захист членів профспілок, дії первинних профорганізацій при скороченні працівників, оплати праці, карантинні новації у трудовому законодавстві, фінансової роботи у первинній профспілковій організації.

Для працівників апарату Федерації профспілок області, керівників та спеціалістів членських і підвідомчих організацій ФП області проводилось щомісячне навчання (перший понеділок місяця), здійснювалось інформування в режимі відеоконференції.

Крім того, навчання організовувалося для голів, головних бухгалтерів і скарбників первинних профспілкових організацій, у т.ч. новообраних, відповідальних за охорону праці, профспілкової молоді.

В **Академії праці, соціальних відносин і туризму** у 2020/2021 навчальному році було проведено щорічну науково-практичну конференцію «Муніципальна реформа в контексті євроінтеграції України: позиція влади, науковців, профспілок і громадськості» та IV науково-практичну конференцію «Історія, сучасний стан та перспективи профспілкового руху у світі».

Викладачами Академії праці було підготовлено відеоуроки з трудового права. Також запроваджено 2-х тижневий курс навчання за спеціалізацією «Профспілковий правник», який дає можливість слухачам отримати теоретичні

знання та практичні навички щодо їх застосування з основних проблем та завдань, що стоять перед профспілкою на сучасному етапі.

З метою підготовки фахівців різних спеціальностей для роботи у профспілкових організаціях усіх рівнів, підвищення кваліфікаційного рівня профспілкових активістів і працівників шляхом отримання першої або другої вищої освіти в Академії було запропоновано знижку 30% на навчання у 2021/2022 навчальному році.

Базовим навчальним центром профспілкової освіти залишається **Навчально-методичний центр Федерації профспілкових організацій Чернігівської області.**

У Навчально-методичному центрі проведено 48 освітніх заходів для профспілкових кадрів і активу та членів профспілок, із них – 12 вебінарів. Окрім того, в 2020-2021 навчальному році створено 12 навчальних та просвітницьких відеороликів та лекцій, які охопили в загальному 11837 осіб.

Федерація профспілкових організацій Чернігівської області спільно з Навчально-методичним центром профспілок продовжили роботу з профспілковими організаціями та окремими лідерами на міжнародному рівні. Розвивається співпраця НМЦ профспілок з Центром Солідарності Американської федерації праці – Конгресу виробничих профспілок. За підтримки цієї організації та за участі Федерації профспілок України, Молодіжної ради ФПУ було проведено 11 навчальних заходів (як в традиційному, так і в онлайн форматі). Реалізуються спільні навчальні ініціативи разом з Представництвом Фонду ім. Фрідріха Еберта в Україні та Глобальної профспілки IndustriALL. У 2020 році разом з Молодіжною радою ФПО та ГО «Інститут громадянської освіти та праці» розпочато реалізацію мініпроєкту «Драйвери оновлення профспілкових організацій в умовах змін: фактор молоді» за підтримки Фонду «Солідарність через кордони» Данської профспілки 3F.

У співпраці з ГО «ІГОП» проведено масштабне «Всеукраїнське опитування працюючих студентів щодо деяких аспектів трудових відносин». За допомогою анкетування з використанням програмного забезпечення «Google Forms» опитано 1956 працюючих студентів денної форми навчання віком від 16 років і старших із усіх регіонів України, крім тимчасово окупованих територій АР Крим, Донецької та Луганської областей. Наразі триває робота над створенням онлайн посібника з результатами дослідження та аналізом даних.

Найбільшим попитом в звітному періоді користувалися теми лекцій і тренінгів, пов'язані з правовою і фінансовою грамотністю, мотивацією профспілкового членства, використанням онлайн технологій, розвитком комунікаційних компетенцій профлідера, проведенням інформаційної роботи на сучасному рівні, навичками публічних виступів, впровадженням інструментів профспілкового органайзингу та ін.

Окрім вищезазначених членських організацій Федерації профспілок України системно проводили навчання профспілкових працівників, активістів, членів профспілок **всеукраїнські профспілки:** автомобільного та сільсько-господарського машинобудування; атомної енергетики та промисловості;

лісового господарства; машинобудування та металообробки; машинобудівників та приладобудівників; нафтової промисловості; текстильної та легкої промисловості; футбол України, а також **територіальні профоб'єднання**: Івано-Франківської, Львівської, Луганської, Полтавської, Херсонської областей і Навчально-методичного центру профспілок Волинської області.

Головною проблемою в організації та проведенні системного навчання, як і раніше, є дефіцит коштів. Зменшення надходжень профспілкових внесків стали головним чинником невикористання можливостей базових навчальних центрів ФПУ, недостатнього залучення високопрофесійних фахівців профспілкового руху, юристів, економістів до проведення навчання.

Водночас підсумки звітнього навчального року засвідчили необхідність значного покращення профспілкового навчання на усіх рівнях. Основною проблемою є залишковий принцип його фінансування, без конкретно визначених нормативів, потребує зміцнення матеріальна база для розширення можливостей технічного забезпечення навчального процесу.

Та не дивлячись на проблеми, які виникають в організації навчання профспілкового активу та з метою подальшого розвитку системи профспілкового навчання Федерація профспілок України продовжує роботу, спрямовану на впровадження системи безперервного навчання профспілкових кадрів і активістів, здатних ефективно працювати в сучасних умовах, та спрямовує зусилля на підвищення якості освітнього процесу та впровадження сучасних освітніх й інформаційних технологій, інноваційних форм і методів навчання.

Додаток: таблиці про підсумки навчання профспілкових працівників та активістів

**Департамент профспілкового руху
та зв'язків з громадськими організаціями**

Профспілкове навчання у 2020/2021 навчальному році

№ п/п	Територіальне профб'єднання (скорочено)	Навчальні заходи проведені в регіоні			Заходи проведені профб'єднанням			Профспілкові викладачі		Фінансування навчання
		кількість заходів	кількість учасників	охоплено навчанням (% від чисельності)	кількість заходів	кількість учасників	охоплено навчанням (% від чисельності)	всього	власні викладачі	
1	Вінницька	51	2011	1,24%	31	1180	0,73%	-	-	1,5%
2	Волинська	7	225	0,25%	-	-		6	1	3,8%
3	Дніпропетровська	314	9329	2,49%	24	731	0,20%	14	7	10,1%
4	Донецька									
5	Житомирська		1029							
6	Закарпатська	132	4162	3,99%	9	131	0,13%	2	2	0,3%
7	Запорізька									
8	Івано-Франківська	150	5156		3	90		5	3	0,1%
9	Київська (міська)	35	620	0,18%	-	-		17	9	0,8%
10	Київська	61	1535	1,13%	13	361	0,27%	5	2	3,5%
11	Кіровоградська	53	1524	1,99%	3	109	0,14%	6	-	0,5%
12	Луганська									
13	Львівська	388	13660		13	271		2	2	0,5%
14	Миколаївська	211	3552	3,46%	4	130	0,13%	5	5	1,6%
15	Одеська	70	2258		7	259		-	-	0,4%
16	Полтавська	69	1782	1,04%	3	79	0,05%	-	-	1,0%
17	Рівненська	72	2326	2,16%	9	764	0,71%	24	5	4,9%
18	Сумська	99	2116	1,76%	-	-		10	6	1,0%
19	Тернопільська	53	1628	2,00%	3	127	0,16%	5	5	0,4%
20	Харківська	332	4305	1,13%	95	1798	0,47%	90	40	3,6%
21	Херсонська	16	2861	3,95%	16	2861	3,95%	11	6	4,0%
22	Хмельницька	88	2303	2,08%	84	2293	2,07%	24	18	3,2%
23	Черкаська									
24	Чернівецька									
25	Чернігівська	56	2940	2,51%	3	93	0,08%	16	5	2,3%
Всього		2257	65322	1,58%	289	10097	0,24%	242	116	2,3%

Профспілкове навчання у 2020/2021 навчальному році

№ п/п	Всесукарїнські профспілки (скорочено)	Навчальні заходи у профспілці				Заходи проведені ЦК				Профспілкові викладачі		Фінансування профспілкового навчання	
		кількість заходів	кількість учасників	охоплено навчанням (% від чисельності)	кількість заходів	кількість учасників	охоплено навчанням (% від чисельності)	всього	власні викладачі	всього у Профспілці	ЦК Профспілки		
1	Авіабудівників	12	671	1,32%	-	-		3	3	0,90%	-		
2	Авіапрацівників												
3	Авотранспорту												
4	Адвокатів												
5	Автосільгоспмаш	83	659	2,17%				12	-	0,55%	0,60%		
6	АПК	516	7030	2,06%	18	269	0,08%	113	39	2,30%	0,60%		
7	Атомної енергетики	14	466	0,79%	6	250	0,43%	5	3	5,00%	5,00%		
8	Будівельників	15	492	0,91%	15	492							
9	Виробн. і підприємств.	11	116	3,81%	6	84		-	-	2,30%	2,00%		
10	Вугільн. промисл.	122	2312	3,34%	12	88	0,13%	76	51	2,80%	1,40%		
11	Газових госп-ств.												
12	Геології, геодезії	-	-		1	23		1	-	-	-		
13	Держустанов	246	5778	3,40%	10	334	0,20%	51	27	0,60%	13,20%		
14	Енергетики	16	263	0,22%	4	89	0,08%	13	1	2,00%	3,00%		
15	ЖКГ	198	2962	1,57%	-	-		71	32	5,00%	-		
16	Зв'язку	34	518	0,97%	-	-		21	15	0,50%	1,50%		
17	Інновац. і мал підприємств												
18	Космонавтів												
19	Культури												
20	Лісових галузей	10	94		1	17		10	-	1,00%	0,82%		
21	Лісового госп-ва	84	1044	1,74%	-	-		17	2	1,70%	0,30%		
22	Машметалообробки	20	767	1,21%	8	446	0,70%	5	-	4,60%	-		
23	Машприлад	120	90		2	50		12	12	3,00%	4,00%		
24	Металургії	143	2729	0,97%	12	307	0,11%	86	54	1,00%	0,50%		
25	МЖК												
26	Мортранспорту												
27	Нафтогазової пром.	2	100	0,11%	2	100	0,11%	3		1,50%	1,75%		
28	Оборон. промисл.												
29	Освітні науки	2401	69264	4,81%	1	35	0,00%	221	190	2,32%	2,10%		
30	Охорони здоров'я												
31	Пенсійного Фонду												
32	Радіоелектроніки												
33	Рибного госп-ства												
34	Річкового трансп.												
35	Соціальної сфери	29	750	1,49%	-	-		29	15	2,03%	-		
36	Сложив. кооперації	35	1141	4,91%	3	124	0,53%	12	4	1,20%	1,57%		
37	Суднобудування												
38	Таксистів												
39	Текст. та лег. пром.	41	517		-	-		8	8	0,15%	-		
40	Торгівлі	42	482	1,33%	1	42		47	15	3,00%	3,00%		
41	Транспорту												
42	«Футбол України»	10	100		-	-		-	-	-	-		
43	Хімічних галузей	61	990	1,71%	1	48	0,08%	20	19	2,00%	1,00%		
44	УФПО												
	Всього	4265	99335	2,27%	103	2798	0,06%	836	490	2,07%	2,60%		

Додаток 2

до постанови Президії ФПУ

від 16.11.2021 № П 4/7

Рекомендації Науково-методичної ради ФПУ

VIII З'їздом Федерації профспілок України як пріоритетний напрям роботи профспілкових організацій усіх рівнів визначено кадрове зміцнення профспілкових організацій, запровадження системи безперервного навчання профспілкових працівників, активістів, членів профспілок для підвищення рівня їх професійних знань, навичок і компетенцій з метою формування дієвого кадрового резерву.

Системне навчання широкого кола профспілкових працівників та активістів, членів профспілок є запорукою ефективного та результативного захисту прав та інтересів членів профспілок в умовах динамічного розвитку суспільства.

В умовах пандемії значного розвитку та актуальності набуло дистанційне навчання, яке поступово стає невід'ємною частиною діяльності профспілкових організацій.

Традиційні форми навчання у поєднанні із сучасними онлайн практиками дозволяють системно охопити велику кількість профспілкових активістів, особливо це стосується профспілкових активістів, які суміщають профспілкову роботу з основним місцем роботи. Отже, у підсумку маємо розширений склад членів профспілок, які охоплені системою профспілкового навчання.

Зважаючи на вищевикладене, Науково-методична рада ФПУ рекомендує:

Президії ФПУ:

- визнати одним з головних завдань ФПУ, всеукраїнських профспілок і територіальних профоб'єднань підвищення рівня підготовки профспілкових працівників з метою активного захисту конституційних прав громадян в умовах лібералізації трудового законодавства та наступу на права профспілок;

- вжити заходів щодо запровадження системи безперервного навчання профспілкових працівників, активістів, членів профспілок з метою вдосконалення їх професійних знань, навичок і компетенцій та формування дієвого кадрового потенціалу;

- сприяти реалізації ініціативи Федерації профспілок України щодо створення онлайн платформи профспілкового навчання «Академія профспілкового лідерства», електронної профспілкової бібліотеки та навчального фонду.

Всеукраїнським профспілкам, територіальним профоб'єднанням:

- передбачити при формуванні видаткової частини бюджетів всеукраїнських профспілок, їх структурних ланок та територіальних профоб'єднань видатки на організацію та проведення навчання профспілкових працівників та активістів, підготовку методичних та довідкових матеріалів не менше 5% від бюджету профспілкової організації;

- упроваджувати дистанційні форми навчання профспілкового активу з метою охоплення профспілковим навчанням якомога ширшого кола спілчан;

- проводити обов'язкове навчання для новообраних голів профспілкових організацій протягом 3 місяців після їх обрання;
- поширювати практику виїзних семінарів та проведення навчання безпосередньо на підприємствах, в організаціях та установах;
- до навчальних програм обов'язково включати питання щодо викликів і загроз профспілковому руху, його модернізації, а також переваг профспілкового членства.

Навчально-методичним центрам профспілок, Академії праці, соціальних відносин і туризму:

- активізувати роботу щодо впровадження новітніх ефективних форм і методів організації профспілкового навчання з використанням сучасних інформаційних технологій;
- проводити інформаційні кампанії серед профспілкових організацій усіх рівнів щодо переваг організації профспілкового навчання на базі НМЦ та АПСВТ;
- у зв'язку із започаткуванням проєкту «Академія профспілкового лідерства» оновити навчальні програми з основних напрямів профспілкової роботи з метою їх розміщення на онлайн платформі;
- розробити програми підготовки та формування нового покоління профспілкових лідерів;
- створити базу тренерів для проведення профспілкового навчання.

Департаменту профспілкового руху та зв'язків з громадськими організаціями апарату ФПУ:

- продовжити практику проведення навчальних заходів для представників членських організацій ФПУ, зокрема правових та технічних інспекторів, молодіжного активу тощо;
- розробити Положення про онлайн платформу профспілкового навчання «Академія профспілкового лідерства»;
- за підтримки Міжнародної організації праці координувати роботу щодо створення Національної онлайн платформи профспілкової освіти (FPSU EDUCATION PLATFORM);
- спільно з Академією праці, соціальних відносин та туризму, навчально-методичними центрами профспілок розробити навчальні програми для Академії профспілкового лідерства;
- здійснювати координацію дій членських організацій і організацію навчання профспілкових працівників та активу;
- надавати методичну та організаційну допомогу профспілковим організаціям усіх рівнів при підготовці до проведення навчальних заходів;
- сприяти та координувати навчальні заходи, які проводяться всеукраїнськими профспілками та територіальними профоб'єднаннями.

**Схвалено на засіданні Науково-методичної ради ФПУ
12 листопада 2021 року**

ПРОГРАМА
навчального семінару
«Основи профспілкового руху в Україні»

Мета програми: осучаснення знань та навичок профспілкових працівників з основних напрямів профспілкової роботи, підготовка професійних профспілкових працівників

Завдання:

- ознайомитися з нововведеннями у нормативно-правовій базі щодо профспілкової діяльності;
- визначити основні завдання, новітні цілі, виклики та загрози профспілкового руху;
- розглянути сучасні завдання діяльності Федерації профспілок України, її членських організацій щодо захисту соціально-економічних прав та інтересів членів профспілок.

Цільова група слухачів: працівники профспілкових організацій усіх рівнів

Тривалість: 72 год.

Навчально-тематичний план

№ пп	Тема	Кількість навчальних годин		
		Разом	Лекц.	Практ.
1. Сучасний стан профспілкового руху в Україні				
1.1	Основні пріоритети, заходи для досягнення цілей, визначених Стратегією діяльності ФПУ на 2021–2026 роки «Час дій та якісних змін»	2	1	1
1.2	Органайзинг як інструмент зміцнення профспілок	4	2	2
1.3	Стратегічне планування у профспілках	4	3	1
1.4	Молодіжна політика у профспілках	2	2	0
1.5	Мотивація профспілкового членства	2	2	0
2. Правовий захист профспілок та їх організацій, членів профспілок				
2.1	Зміни в трудовому законодавстві	2	2	0
2.2	Правові основи діяльності профспілок	2	2	0
2.3	Практика захисту профспілкових прав (тренінг)	6	2	4
2.4	Міжнародні механізми захисту прав працівників та профспілок	2	2	0

3. Виробнича політика. Захист трудових, соціально-економічних прав і гарантій членів профспілок

3.1	Що нового у сфері кваліфікацій: законодавча база, онлайн сервіси	2	2	0
3.2	Дуальна освіта: роль профспілок та можливості колективно-договірного регулювання	2	1,5	0,5
3.3	Упередження масових вивільнень: soft & hard механізми	2	1	1
3.4	Цифровізація праці = цифровізація профспілки. Як діяти в період трансформацій сфери праці	3	2	1
3.5	Участь територіальних профоб'єднань у формуванні цін/тарифів на житлово-комунальні послуги	2	2	0
3.6	Дії ФПУ щодо забезпечення гідного рівня та своєчасної виплати заробітної плати	2	2	0

4. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування і пенсійне забезпечення

4.1	Розвиток системи загальнообов'язкового державного соціального страхування і пенсійного забезпечення в Україні: участь профспілок	2	2	0
4.2	Пенсійне забезпечення в Україні, дії профспілок у цій сфері. Практична реалізація прав громадян на пенсійне забезпечення	2	2	0

5. Соціальний діалог та колективно-договірне регулювання соціально-трудових відносин

5.1	Соціальний діалог в Україні (законодавча база, сучасний стан, актуальні проблеми)	2	1	1
5.2	Колективно-договірне регулювання соціально-трудових відносин (законодавчі аспекти, досвід та завдання)	2	1	1

6. Охорона праці та здоров'я членів профспілок

6.1	Гарантії прав працівників у сфері охорони праці та їх захист. Основні положення Закону України «Про охорону праці» та взаємозв'язок з іншими законами України	2	2	0
6.2	Соціальний захист працівників у разі травмування та профзахворювання на виробництві. Основні вимоги Положення про розслідування та облік нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві	2	1	1
6.3	Правові підстави та сучасні методи здійснення громадського контролю профспілок за додержанням роботодавцем законодавства про охорону праці	2	1	1

6.4	Захист прав працівників, зайнятих на роботах із шкідливими і небезпечними умовами праці. Основні вимоги Порядку проведення атестації робочих місць за умовами праці	1	0	1
6.5	Законодавчі та практичні аспекти вирішення питань охорони праці через колективні договори і угоди (забезпечення фінансування заходів з охорони праці, надання пільг і компенсацій за роботу у важких і шкідливих умовах праці, формування та реалізація комплексних заходів з безпеки праці, гарантії прав профспілок щодо здійснення громадського контролю тощо)	1	0	1

7. Фінансова робота профспілок

7.1	Неприбуткові організації – профспілки в Податковому кодексі України	1	1	0
7.2	Організація фінансової роботи в профспілках	2	2	0

8. Інформаційна робота та сучасні методи комунікації

8.1	Організація та проведення профспілкової інформаційної кампанії	4	2	2
8.2	Сучасні методи комунікації: які обрати? Переваги та недоліки	2	2	0
8.3	Необхідні навички для проведення ефективної комунікаційної кампанії	2	2	0

9. Міжнародний профспілковий рух: перспективи та можливості співпраці

9.1	Актуальні проблеми міжнародного та європейського профспілкового руху	2	2	0
9.2	Діяльність Міжнародної організації праці, міжнародні трудові норми	2	2	0
9.3	Використання наглядової системи Міжнародної організації праці	2	2	0

Усього:	72	53,5	18,5
----------------	-----------	-------------	-------------

Додаток 4
до постанови Президії ФПУ
від 16.11.2021 № П 4/7

Теми лекцій та склад мобільної лекторської групи апарату ФПУ для організації навчання профспілкових працівників і активістів

I. Питання розвитку профспілкового руху

(лектори департаменту профспілкового руху та зв'язків з громадськими організаціями апарату ФПУ)

Ровчак Лариса Володимирівна (керівник департаменту):

1. Основні напрями організаційної роботи у профспілках
2. Сучасний профспілковий рух в Україні: стан, проблеми, перспективи розвитку
3. Мотивація профспілкового членства

Харченко Володимир Володимирович (завідувач відділу):

4. Організація профспілкового навчання
5. Молодіжна політика в профспілках

II. Питання правового захисту профспілок та їх організацій, членів профспілок

(лектори департаменту правового захисту апарату ФПУ)

Селіванов Георгій Віталійович (завідувач відділу правової експертизи):

1. Зміни в трудовому законодавстві

Сидоряк Ірина Георгіївна (заступник керівника департаменту – заступник головного правового інспектора праці):

2. Правові основи діяльності профспілок
3. Практика захисту профспілкових прав
4. Міжнародні механізми захисту прав працівників та профспілок

III. Питання охорони праці та здоров'я членів профспілок *(лектори департаменту охорони праці апарату ФПУ)*

Маціяшко Валентин Аполлінарійович (заступник керівника департаменту, завідувач відділу):

1. Гарантії прав працівників у сфері охорони праці та їх захист. Основні положення Закону України «Про охорону праці» та взаємозв'язок з іншими законами України

Горюн Тетяна Михайлівна (завідувач відділу):

2. Правові підстави та сучасні методи здійснення громадського контролю профспілок за додержанням роботодавцем законодавства про охорону праці
3. Законодавчі та практичні аспекти вирішення питань охорони праці через колективні договори і угоди (забезпечення фінансування заходів з охорони праці, надання пільг і компенсацій за роботу у важких і шкідливих умовах праці, формування та реалізація комплексних заходів з безпеки праці, гарантії прав профспілок щодо здійснення громадського контролю тощо)

Казакова Діана Миколаївна (провідний інспектор):

4. Соціальний захист працівників у разі травмування та профзахворювання на виробництві. Основні вимоги Положення про розслідування та облік нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві
5. Захист прав працівників, зайнятих на роботах із шкідливими і небезпечними умовами праці. Основні вимоги Порядку проведення атестації робочих місць за умовами праці

IV. Питання бюджету та оплати праці, економічного розвитку та ціноутворення

(лектори департаменту з питань економічного розвитку та ціноутворення та департаменту з питань бюджету та оплати праці апарату ФПУ)

Живолуп Ірина Володимирівна (завідувач відділу):

1. Дії ФПУ щодо забезпечення гідного рівня та своєчасної виплати заробітної плати

Пугачова Анна Олексіївна (провідний експерт):

2. Конгруентність мислення: від теорії до практики
3. Візуалізація контенту: як наглядно донести інформацію, або як швидко та якісно створити круту презентацію. Поради для новачків і професіоналів
4. Як створити трендове відео: від теорії до практики, або 10 порад для якісного відео, каналів відеоредакторів, а також ТікТок як тренд відеоконтенту
5. Сайт з нуля, або як створити інтернет-сторінку власними зусиллями з мінімальними вкладеннями
6. Що нового у сфері кваліфікацій: законодавча база, онлайн сервіси
7. Дуальна освіта: роль профспілок та можливості колективно-договірного регулювання
8. Упередження масових вивільнень: soft & hard механізми

9. Цифровізація праці = цифровізація профспілки. Як діяти в період трансформацій сфери праці

Асадчев Олександр Іванович (провідний експерт):

10. Участь територіальних профоб'єднань у формуванні цін/тарифів на житлово-комунальні послуги

V. Питання соціального діалогу та колективно-договірного регулювання соціально-трудових відносин

(лектори управління соціального діалогу та колективно-договірного регулювання апарату ФПУ)

Орловська Ірина Григорівна (керівник управління):

1. Соціальний діалог в Україні (законодавча база, сучасний стан, актуальні проблеми)

Приходько Валентина Іванівна (заступник керівника управління):

2. Колективно-договірне регулювання соціально-трудових відносин (законодавчі аспекти, проблеми, досвід)

VI. Питання соціального страхування та пенсійного забезпечення
(лектори управління соціального страхування та пенсійного забезпечення апарату ФПУ)

Максимчук Володимир Спиридонович (керівник управління):

1. Розвиток системи загальнообов'язкового державного соціального страхування і пенсійного забезпечення в Україні: участь профспілок

Денісова Оксана Володимирівна (провідний експерт):

2. Пенсійне забезпечення в Україні, дії профспілок у цій сфері. Практична реалізація прав громадян на пенсійне забезпечення

VII. Питання інформаційної діяльності профспілок
(лектор Прес-центру ФПУ)

Работа Юрій Іванович (керівник Прес-центру):

1. Інформаційне забезпечення діяльності профспілок
2. Про роль новітніх технологій в організації роботи профспілкових друкованих видань

VIII. Питання фінансової діяльності профспілок
(лектор управління фінансів, бухгалтерського обліку та кадрової роботи апарату ФПУ)

Моторенко Світлана Василівна (керівник управління – головний бухгалтер):

1. Організація фінансової роботи в профспілках
2. Фінансова грамотність у формуванні бюджетних запитів і пропозицій в апараті ФПУ

IX. Питання міжнародної роботи
(лектор департаменту міжнародних зв'язків ФПУ)

Шилов Василь Іванович (керівник департаменту):

1. Актуальні проблеми сучасного міжнародного профспілкового руху
2. Трудові кодекси в країнах Центральної та Східної Європи
3. Соціальний діалог у Західній Європі
4. МОП та профспілки
5. Контрольний механізм МОП

**X. Питання діловодства, документального
забезпечення та контролю**
(лектор управління діловодства та контролю апарату ФПУ)

Курганська Оксана Юрївна (керівник управління):

1. Організація діловодства у профспілковій організації. Вимоги до складання та оформлення документів. Архівна справа

**Теми лекцій та склад мобільної лекторської групи
Академії праці, соціальних відносин і туризму**

Добровольська Ганна Олександрівна (перший проректор, доктор історичних наук, доцент, професор кафедри соціології та суспільних наук):

1. Виклики та загрози профспілковому руху
2. Перспективи розвитку профспілок в Україні та світі

Філь Ганна Василівна (старший викладач кафедри соціології та суспільних наук):

1. Особливості публічного виступу у профспілковій діяльності. Вміння переконувати. Мистецтво ефективної самопрезентації профспілкового лідера
2. Імідж профспілкової організації: технології формування та вдосконалення

3. Ефективні переговори. Входження в переговорний процес у діяльності профспілкового лідера
4. Розвиток та вдосконалення лідерських якостей профспілкового лідера. Формування позитивного іміджу профспілкового лідера
5. Використання системи ефективної мотивації в управлінській діяльності профспілкового лідера
6. Механізми створення соціально-психологічного клімату в колективі та його вплив на стабільність профспілкової організації
7. Конфлікти в профспілковій діяльності: шляхи упередження та розв'язання
8. Мотивація молоді до вступу у профспілку
9. Організація звітно-виборної конференції
10. Підвищення ефективності діяльності профспілкового лідера в трудових колективах

Горпинич Ольга Валеріївна (кандидат філософських наук, доцент):

11. Молодь і профспілки
12. Молодий профспілковий лідер: формування якостей
13. Сучасні підходи до мотивації профспілкового членства
14. Ефективне використання інформації та комунікації в профспілковій діяльності
15. Використання сучасних PR-технологій у профспілковій діяльності
16. Тайм-менеджмент (ефективне планування та управління часом, організація робочого процесу)
17. Сучасні проблеми формування мотивації
18. Стратегічний менеджмент профспілкової організації

Гуляєва Людмила Петрівна (кандидат економічних наук, доцент):

19. Краудфандинг: як зібрати гроші на ваш проект за допомогою платформ для колективного фінансування?
20. Фінансова грамотність для профспілковців
21. Фандрейзинг для профспілок: альтернативні способи фінансування діяльності профспілки

22. Управління соціальним проєктом для профспілок: від ідеї до реалізації

Міхо Олена Іванівна (старший викладач, завідувач Лабораторії туризму):

23. Анімація відпочинку як ефективна технологія організації дозвілля членів профспілкової організації
24. Тімбілдинг як ефективний метод створення команди в роботі профспілкового лідера. Розробка сценарію заходу з елементами тимбілдингу

Біда Катерина Михайлівна (кандидат юридичних наук, доцент кафедри цивільного, господарського та трудового права):

25. Правовий статус профспілки
26. Захист трудових прав працівників
27. Посередництво у перемовинах при укладанні колективного договору

Циганчук Наталія Антонівна (кандидат юридичних наук, доцент кафедри цивільного, господарського та трудового права):

28. Актуальні питання трудового права
29. Трудові спори

Корчинська Олена Антонівна (доктор економічних наук, доцент):

30. Комунікативні компетенції профспілкового лідера: вербальне і невербальне спілкування
31. Організація інформаційних (реklamних) кампаній
32. Профспілковий маркетинг
33. PR-технології у профспілковій роботі
34. Сучасні методи комунікацій. Переваги і недоліки
35. SMM для профспілкових організацій
36. Самомаркетинг на ринку праці
37. Лідерство та персональний розвиток